

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai szétküld:
Egész évre . . . 12 ft	Egész évre . . . 14 ft
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy hóra . . . 1 "	Egy hóra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 " | Nyitótér sora . . . 15 "

Szerkesztőség:

Az arad-osenádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A bonyodalom.

Arad, október 25.

A hivatalos, félhivatalos, beavatott s jól értesült források egyaránt megegyeznek abban a feltevésben, hogy a magyar király — véghetetlenül kellemetlen módon érintve a legutóbb lezajlott események által — az előleges megállapodások ellenére hirtelen megszakította magyarországi tartózkodását, és Bécsbe utazott.

Az elutazás immár tény, annak fennebír magyarázataihoz pedig — az egybehangzó értesítésekkel való tekintetből — alig férhet kétség. Ám a dolgok ezen fejleménye csakis az ellenzéken okozott konsternációt, mert az események higgadt megfigyelői már régebben el voltak készülve rá, hogy a fejtetőre állított viszonyok, előbb-utóbb zátonyra fogják terelni közügyeinket.

Most már természetesen nem arról van szó, hogy megy-e Szapáry vagy marad; hogy Csáky-Szilágyi párt győze a kabinetben, vagy a konzervatív csoport? hanem arról, hogy mi lesz hazánkkal, ezer ügyes bajos dolgunkkal, mi lesz a magyar nemzettel, melynek annyi ellensége s egyetlen barátja, a magyar király volt, s akit mint embert, kétségbe ejtett a szélsőségig hajszolt Kossuth kultusz, kétségbe ejtette a magyar nemzet lojalitása iránt miután maga a nagy száműzött ünnepélyesen kijelentette, hogy elvei megférhetetlenek a Magyarországon fennálló alkotmányos renddel a magyar király uralkodásával.

A sceneria egyszerre megváltozott, a könnyelmű párttaktikával okozott hazafias fogalom-zavaron keresztül élesen tört át a tények logikájának éles sugara s most már világosan áll mindenki előtt,

mit eddig az annyira becsmértelt s hazafiságukban gyanúsított országunk látta: a meghasonlás nemzet és korona között.

Szomorú elégtétel, melyet azon szilárd meggyőződésű, a szó szoros értelmében magyar politikuskok kaptak, kiknek volt elég erkölcsi bátorságuk, a hazafias frázisokba burkolt szélső baloldali agitációknak ellenállani s a törvényes rend, a magyar korona mellett a fejnélküli forradalmi kultusszal szembe szállani. Fájdalom nagyon is hamar bebizonyult, hogy a nagyváradi hazaárulók tulajdonképpen a valódi hazafiság álláspontján küzdöttek midőn az utca követ dobott rájuk s kik a magyartalanság bélyegét sütötték rájuk, maguk hozták az országot válságos helyzetbe.

A magyar kormánynak magának helyzete meg van rendülve. Az egyházpolitikai kérdések súlyos elvi differenciák bomlasztó gerjét vetették szerves egységébe, míg az elnököt ferde helyzetbe hozta a bizalom, melyet a nemzet feltétlen lojalitásába vetett.

Egy megnyugtató momentum marad, mely a súlyos politikai válság békés kifejlését biztos kilátásba helyezi. A magyar parlament nagy többsége intakt áll a bonyodalommal szemben s a bekövetkezett események tanúságai csak emelték erkölcsi súlyát.

A kibontakozás vezető fonala az ő kezében van letéve, s megnyughatunk benne, hogy az a párt, mely Magyarországot annyi baj és viszontagság között mostani felvirágzásának magaslatára vezette, azt elfoglalt pozícióján a malom-alatti politikusok baklövésai dacára is meg fogja tartani.

Belföld.

A képviselőházból.

A képviselőház közlekedési bizottsága szerdán veszi tárgyalás alá a kereskedelmi miniszter által a Vaskapu-zuhaton át épülő csatornának további lemélyítése tárgyában benyújtott törvényjavaslatot. Mint értesülünk, a javaslat is azon tárgyak sorában foglal helyet, melyek a kormány óhajta szerint még a költségvetési vita előtt napirendre fognak kerülni a képviselőházban. A szóban forgó javaslatot noveméer hó 4-én vagy 5-én tartandó ülésben veszi a ház tárgyalás alá.

A magyar fegyvergyár.

A honvédelmi miniszter, mint értesülünk, konstátálta a képviselőház pénzügyi bizottságának utolsó ülésén, hogy a magyar fegyvergyár, tulesve az ily természetű vállalatnál elmaradhatlan első nehézségeken, a következőknek megfelelően dolgozik. A hadügyminiszter jelentékeny megrendelést tett a gyárnál, a mely be is szállította a hadügyminiszter által megrendelt ismétlődő fegyverek egy részét. Követni fogja ezt a honvédség számára történt fegyver-megrendelés teljesítése, a melyre nézve a honvédelmi miniszter pár havi időhaladékot engedélyezett a gyárnak.

A helyzetről.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, október 21.

A lapok tele vannak kombinációkkal, még pedig természetesen miundannyi úgy ítélve meg az adott helyzetet, hogy abból a maga pártállására nézve mentől több előnyt huzhasson.

Helyén való, ha ebből az alkalomból egyet-mást elmondunk mi is a dolgok állapotáról, még pedig akként, amint azt a befolyásos körök egy kiváló tényezőjének információiból összeállíthatunk. Ezekre az információkra lehet támaszkodni. Az „Aradi Közlöny” eredeti és sokszor a fővárosi lapokat is megelőzött és mindig alaposnak bizonyult értesü-

TÁRCZA.

— Október 26. —

Az ő levele.

Borongós, esős nap volt, de Tinike előtt soha még derűsebb, ragyogóbb színben nem csillogott az elkésett őszi napsugár.

Ugy érezte, mintha a tavasz balzsamos lehellete csapta volna meg. Pompázó virágnak tekintette a hervadó levelek porladó, elszálló részeskékét. Az ócska zongora sablonos ütemei a tülemile édes danáját hozták füleibe.

Vig volt és nagyon eleven. Boldog nagyon boldog.

Szerette volna körültáncolni az egész szobát, a házat, az udvart, az utcát, a várost, még a nagy báltermet is. Aranyos jókedv ömlött szét kedélyén, Szemei ragyogtak. Ajka nevetett. Kis kezével tapsolt.

Mint a dalos madár a szabadban: vidámnak, könnyűnek, boldognak tudta magát.

Elérte azt, mire a tizenhat esztendő lányok úgy vágnak, ami titkos óhajukat képezi.

Kezében tartja a drága kis levelet, amely ezt a nagy boldogságot hozta szívébe. Szerelmes levelet. Az első szerelmes levelet.

Igaz, Tinike szerelmes levelet kapott.

Ez a kis fitos orru, ragyogó szemű angyal, aki, ha nevet, az ég derűjét hordja ajkán s akinek szava úgy cseng, mint a legédesebb zene: szerelmes levelet kapott.

Hát hinné az ember? S a kis lány nem-hogy megbánva visszaküldte volna, vagy a mamának adta volna oda a levelet, ott tartja most is, egy negyed óra óta, a levelet kezében, s olyan forrón szoritja kis markában a drága kincset, mintha attól tartana, hogy el akarják venni tőle.

Nem adná, ha akarnák is. No persze. — Vissza se küldte. — Miért is? — Neki szól, egyenesen neki, Tinike kisasszonynak. „Ő maga adta át az ablakon keresztül. A vakmerő . . . Az ügyes, a kedves! Megállott. Kezet fogtak s a kis levélke már ott volt a Tinike puha kacsójában.

Milyen jó, hogy a mama nem vette észre.

Csak az kellene még. A mama igen szigorú s nem érti a trétát. Az efféle dolgokat meg elten nem szereti. Ha megtudná, bizonyosan eltiltaná, legalább két hétre attól, hogy az ablakhoz menjen, sőt, talán penitenciául egy kis kézimunkát is adna föl neki.

Istenem, milyen jó is, hogy meg nem látta! És előveszi a levelet, azt a kis vékony

szelet, apró papíros, amely össze van ugyan gyűrve, de ezért jól olvasható. Egy szót kivéve, ami elmosódott. Azt majd megkérdeztől e.

És olvassa: immár ki tudja hányadszor. Lázban ég a két szeme, kipirul a gömbölyű orcája. A fakadó szerelem örök lángja heviti Tinikét, aki végre írásban is láthatja azt, amit eddig csak sejtett.

Imre szereti. Szereti! Kimondhatatlanul, örökre. És csak azt kéri, hogy vegye Tinike is őt valamibe és nézzen rá jó szemmel.

Szegény Imre! Ezt igazán meg is érdemli. Ezentúl „jó szemmel” fogok rá nézni. Szépen, melegen lágyan, ahogy egy szerelmes leányhoz illik.

Szerelmes? Hát valóban szerelmes! Megdöbben maga is erre a fölfedezésre. És bájos arcát egészen belepi a tűz; zavar és öröm fogja el. Nem is mer tovább gondolkozni e tárgy felől, mert fél, hogy nagyon észreveszik rajta.

Ha a mama megtudná! . . .

Ah, egy sikoltás metszi át a kis szoba levegőjét.

A m a m a !

Az áruló sikoly még figyelmesebbé teszi a mamát.

lései rendszerint, legalábbjavarészt, ugyanezen forrásból eredtek.

Mindenekelőtt a legfontosabbról: a királyi család rögtönös elutazásáról.

Tudvalevő, hogy a királyi-család azzal a programmal jött az idén Gödöllőre, hogy itt marad november végéig, amikor a királyné lemegy Korfuba, a király pedig visszatér Bécsbe.

Az ellenzéki lapok egészen helyesen tapogatóznak a midőn a királyi család gyors elutazását az imént lefolyt parlamenti viták következményének mondják, Csak egyben tévednek ez a tévedés elannyira lényeges, hogy fejtegetéseiket teljesen halomra dönti.

Nem azért távozott a királyi család ily szembevethető módon Magyarországból, mert Szapáry terve, a honvédszobor leleplezési ünnepélye dugába dőlt, hanem mert a király hozzájárulásával összeállított programot az ellenzéki obskurus pártpolitika megdöntötte. Ebben az eléggé vaskos árnyalatban van az ellenzéki sajtó tévedése. És ki merné mondani, hogy ez a tévedés nem alapos?!

Lásuk különben sorjában a történeteket ugy amint lefolytak.

... Fejérváry Géza b. honvédelmi miniszter a képviselőház szombati ülésén közölte Szapáry miniszterelnökkel, hogy a király a miniszterelnököt vasárnap délelőtt kihallgatáson fogadja.

A kihallgatás megtörtént. Szapáry Gödöllőn volt és fogadtatott.

Megjegyzendő, hogy sem fogadtatása előtt sem azután minisztertanács nem volt. Mi következik ebből? Az, hogy Szapáry a Felső előtt egyébről, mint a dugába dőlt leleplezési ünnepélyről, nem referálhatott. Mert le nem mondhatott. Szapáry lemondása annyi, mint a kabinet visszalépése. Kabinet visszalépéséről pedig előzetes minisztertanács nélkül jelentést nem tehetett. Marad tehát ténynek az, amit különben a körülmények is igazolnak, hogy Szapáry a meghiusult leleplezési ünnepélyről referált kizárólag s hogy a kabinet nem mondott le, mert nem mondhatott le.

És abból, hogy a királyi család olyan feltűnően elutazott, mi következik?

Ha a kormánynak szólott volna ez az elnemleplezhető figyelmeztetés, vajjon képzelhető-e még olyan 24 óra,

Gyakorlott szemé rögtön észreveszi, hogy Tinikével valami történt. Zavart, ide oda fordul, kezei izgatottan járnak s alig tud szóhoz jutni.

— Mi bajod, Tinike? — kérdi a mama.

Tinike nem szól. csak fájdalmas, szenvedő tekintése árulja el, hogy nem jól érzi magát.

— De hát szólj, mi bánt? — faggatja az anya.

Tinike küzd. Arcán is látszik, mily nehezen jut szóhoz. S csak nehezen szól.

— Semmi anyám, egy kis főfájás. S hiába az anyai szigor és furfang: a kis leány semmet sem vall a mamájának.

Amde vall annak a bohó fiúnak, a ki egy órával később ismét arra sétál s egy pillanatra ismét megáll Tinike ablakánál.

Izgatottan kérdezi:

— Olvasta?

— Igen, — suttogja a kis lány. De egy szót nem tudtam elolvasni.

— Melyiket? Mutassa.

— A levél nincs itt. A mama...

— Meglátta? — kérdé sápadt arczczal az ifju.

— Majd meglátta, — felel a lányka és hamis mosolylyal, melyből a nő eszélyessége már is kicsillan, hozzá tette:

— De lenyeltem...

Adorján Armin.

amelyben ilyen figyelmeztetésre rászolgált kabinet még existálhatna?! Olyan 24 óra nincs! Ha pedig a 24 óra múltán is áll még a kormány, akkor csak a második alternatíva képzelhető: az a vaskos figyelmeztetés másnak szólott.

Kinek?!

Az ellenzéknek.

Hiszen az olyan természetes.

Ő felsége beleegyezését adja egy okos és egyetlen mozzanatában sem hazafiatlan, ellenkezőleg: minden ízében lovagias és főlemelő aktushoz, amely hivatva volt évtizedek óta még mindig fennálló visszasságoknak egyetlen csapásra véget vetni.

Csak hogy a felség kifelelte a számításból azzal egyetemben, aki a programot elébe terjesztette, hogy az ellenzék soha sem tudná magának megbocsátani, ha sikerülne hagynia egy ilyen nagy horderejű tervet — a kormány előnyére.

Hát tehet arról a kormány, hogy nekünk ilyen ellenzékünk van, ilyen zsugoriságig önző?

Mit mondjunk a kormányválságról?

A jelenlegi aproposból kormányválság nincs. Ellenben — ez való! — meg van az a kormányválság, amelyet az „Aradi Közlöny” először közölt olvasóival: az egyházpolitikai kérdések miatt támadt nézeteltérések.

Ezek bizony még nincsenek elsimitva. És az eddig folyt tárgyalások azt tanúsítják, hogy Csáky csak a leglibelarisabb megoldás mellett van. Ehhez tárczáját köti s ennek meghiusulása esetén szivesebben megvált tárczájától, sem hogy megalkudjék mások véleményével.

Ha van tehát krízis, az csak részleges és olyan, amely az érdekelt minisztert egyáltalán nem alkalmas kissebbíteni, Ellenkezőleg.

... E sorok befejezése előtt értesülök róla, hogy a hét vége felé, valószínűleg pénteken minisztertanács ül össze.

Ez már fontosabb dolog, talán a legfontosabb a nap eseményei között, mert ez a minisztertanács fog határozni több nagy kérdésben, elsősorban az egyháziakban. Azt mondják, hogy ez a minisztertanács a válságról szóló hírekre is fog felelni. Jó volna, legalább a közönség felültetésének egy módjával kevesebb volna.

A delegációs ülés a holnappal valószínűleg véget érnek. Hátra lesz még az egyeztető ülés, amelyet ezen a héten szintén megtartanak, mivel a két delegáció között az idén nagyobb differencia nincs.

Valószínűnek mondják, hogy a király itt Budapesten fogja szentesíteni a delegáció határozatait.

... Egy horvát delegátus azt táviratozta a bécsi „Presse”-nek, hogy Josipovich horvát miniszter lemondott, aminek okául idehaza a telegrafos nem az egyházpolitikai kérdést (!) hanem tárczájába vágó differenciákat említi, azt, hogy jelöltje, Vucsetics eluukott.

A kabinetválság.

Arad, október 25.

Válsághíreket kürtölnek viággá ismét az ellenzéki lapok, holott csak nemrég esett meg rajtuk, hogy képtelenek voltak hasonló „komoly” és „legkomolyabb” híreiket visszahívni. Elfelelték már, hogy minő garral hirdették az elkeresztelési ügygyel kapcsolatban a parciális válságot s hogy négy nappal később takarodót fújtak, mert kénytelenek voltak belátni, hogy felültek saját — fantáziájuknak. Így lesz ez most is a honvédszobor-leleplezési ügyből kikombinált válsággal. Még egy pár napig kommentálják egymást a

miniszteri utazásokat és kihallgatásokat, csinálnak hangulatképeket a pártkörökből s mindazt az ellenzéki hokusz-pókusz, melyet már évek óta ismer a közönség.

Az „Aradi Közlöny” tegnap táviratában jelezte, hogy a válság még egyáltalán nem öltött akut jelleget s így a különböző miniszterelnöki kombinációk (Khuen-Héderváry gr., Kállay Béni, Wekerle és Széll Kálmán) ez idő szerint semmi tényleges alappal nem bírnak.

A magyarországi politikai helyzettel erősen foglalkoznak most a bécsi újságok miknek közleményeit a mi ellenzéki lapjaink merész fantáziával kommentálják minden irányban. A legfrissebb „bécsi stoff” a következő:

A N. Wiener Tagblatt így ír: „A helyzet Magyarországon az, hogy a Szapáry kormány visszalépése egy időre talán elodázható lesz. Nem akarnak olyan színt adni a dolognak, mintha Szapárynak az egyesült ellenzék előtt kellett volna bevonnai a vitorlákat. A szabadelvű párt tényleg elég hatalmas és kompakt, hogy a kormány sorsát a kezében tartsa. Szapáry gróf nem ez ellenzéknek, hanem saját gyöngeségének és vigyázatlanságának esik áldozatul. Ezért azok a miniszter-kombinációk sem veendő komolyan, melyek Apponyi, Albert grófot már a jövő emberének tüntetik föl.

Mielőtt azonban elintéztetnék a magyar kabinet válsága, Szögyény ur lemond a király személye körüli miniszterségről. Ez az állás éveken át, különösen pedig a Tisza-regime alatt a legkellemebb színekura volt. Az utóbbi időben azonban ez az állás már nem ilyen. A császári udvarnál levő magyar miniszternek elég dolga van most s a mint a dolgok állanak a jövőben sem lesz többé színekura. Egy tapintatos ember e helyen csirájában elfojthatná azon affairek nagy részét, melyek a különböző államhatalmak viszonyát egymáshoz sokszor igen kellemetlenekké teszik. Akár Szapáry gróf, akár egy másik kabinetfő jut abba a helyzetbe, hogy e helyet betöltse, a közérdek azt kívánja, hogy az illető szerencsés kezű ember legyen. Budapest parlamenti köreiből csaknem példátlan egyhangúsággal az egykori külügyminiszter fiát Andrássy Gyula gr. képviselőt jelölik erre az állásra. Többször bizonyította ügyes szónoknak magát s úgy ő, mint bátyja, Andrássy Tivadar gróf, a ház egyik alelnöke, úgy társadalmilag, mint politikailag mindig a haladó és előitéletől ment politika mellett küzdöttek. Andrássy Gyula gróf jelenleg 32 éves már hat év óta képviselő.”

A „Budapesti elleplezett képek” czímen a W. Abendblatt vezércikkben foglalkozik a koszoruzási ügygyel. Kifejti, hogy a helyzet Magyarországon nagyon kritikussá lett. Egy kérdésben mindenki egyetért: Szapáry gróf nem maradhat tovább miniszternek. De abban a kérdésben, ki lesz utódja, nincs megállapodás. Ha megtalálták volna Szapáry utódját, a válság véget ért volna; így azonban a jelenlegi miniszterelnök egyelőre még hivatalában és méltóságában marad, mert épen Magyarország jövő sorsa vezetőjének képe még elleplezett kép. Utódjaként majd Apponyi grófot, majd meg Kállayt, Széll Kálmánt és Wekerlet emlegetik. Tisza Kálmán neve is felmerült. De e kombinációk nélkülözök a komoly alapot, mert a nevezettek mindegyike szinte áthághatatlan akadályokra talál. Apponyi gróf Kállay iránt a legelkeseredettebb oppozíciót fejtené ki és Tiszával szemben is viszályosítana minden kibékülést; Széll Kálmán nem maradhatna egy kabinetben Wekerlével, a ki épen most a valutaügyek elintézésére nélkülözhetetlen. Apponyi grófnak nincs többsége, többség nélkül pedig Magyarországon nem lehet kormányozni.

A delegáció.

A magyar delegáció teljes ülése.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, október 25.

Elnök: Tisza Lajos.

Jegyzők: Hegedüs Sándor, Rakovszky István, Rudnyánszky József b.

Jelen vannak:

Bauer Nándor b., Szapáry Gyula gr., Fejérváry Géza b., Kállay Béni.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét. Következik a napirend:

A hadügyi bizottság jelentése.

Ugron Gábor reflektál arra, hogy tegnap egy szónok kicsinylőleg szólott a delegáció-ról. Alkotmányos intézmény ez, amely, ha kellően érvényesül, üdvös a hazára, mint minden alkotmányos intézmény, csak ha összeszorítják, csak akkor érdemli meg a kicsinylést. Egyébként pedig kijelenti, hogy ő az önálló hadsereg intézményét óhajtja s ha mégis itt van, ezt az alkotmányos ellenőrzés kedvéért teszi. A hadsereg érdekében valóán tartja, hogy ne csak a nyers erőre hanem egyúttal a szellemre is bizza magát. Addig, amíg a magyar nemzeti kultúra a közös hadseregben nem érvényesülhet, addig annak a hadseregnek az erején még mindig csorba van. Ezen segítse az, ha a magyar hadtestekben megfelelően érvényesülne a magyar nyelv, amelynek révén gyarapítaná a hadsereg erejét a magyar kultúra. Alkotmányosság azonban a hadseregben ez idő szerint vajmi kevés van. A hadsereg felügyelete, a hadseregbe vágó előléptetések nem tartoznak a hadügyi miniszter körébe és így ezek a fontos dolgok nem miniszteri felelősség mellett történnek. A szabadelvűség is nagyon ismeretes valami a közös hadseregben. A huszártiszt például kültömb a gyalogos tiszténél és valamennyi kültömb az orvosnál, amely tisztí rangja daczára valamennyi mögé szorul. Azonkívül nevelnek szalonkatonákat udvari méltóságokban, akik a hadviseléshez vajmi keveset értenek, hanem azért egy hatalmas protektor érdemellenül tolja őket följebb. Kritizálja a hadtestek szervezetét, amely nehézkes a hadtestek elhelyezését, amely a legveszedelmesebb pontokat ignorálja s az élelmezési szervezetet, mely komoly aggodalmakra ad okot. Ezek és egyebek felsorolása után kijelenti, hogy a költségvetést átalánosságban sem fogadja el.

Apponyi Albert gr. a létszám emeléséhez szól, mert erre nézve még mindig nem kapott az országos bizottság megnyugtató felvilágosítást. Nem látja semmi valószínűségét annak, hogy a jelenleg praeliminálandó létszám, csökkenne, de még csak annak sem, hogy állandó volna, mert a létszám a leghatározottabban fejlődő. Ezt tisztázní kell, mert szólo legalább a maga részéről látni akarja, hogy a törvényes ujonczjutalék fogja ezt az emelést fedezni. Ha nem győzik őt meg, abban az esetben nem járulhat a fölemeléshez.

Pulszky Agost Apponyi számításait vonja kétségbe s adatokkal bizonyítja, hogy az ujonczjutalék fedezi a szükségletet. A lovaság és a tüzérség létszámának emelése természetes és addig tart, amíg az orosz határon az orosz katonai létszám alá nem száll. Ez a tény s ezt jobban fölvilágosítani felesleges.

Rakovszky István előadó csak kötelességszerűen szól, mert Pulszky és Hegedüs megfelelték azokra, amiket a költségvetés ellen felhoztak, egyebekben pedig nem szólottak a szónokok magáról a költségvetésről.

Zichy Nándor elfogadja a költségvetést. Az, hogy a hadügyi kormány új meg új alkotásokat létesít, őt nem tántoríthatja el. Mit tartanánk arról a gazdáról, aki addig nem venne új ekét, míg fel nem találják a legtokeletesebbet. Bizik a hadügyi kormányban, amelynek inte cziója, hogy hadseregünk ne maradjon más államok hadserege mögött. (Helyeslés.)

Bolgár Ferencz szeretné, ha a hadügyi költségvetést nem Pulszky Agost, hanem a hadügyi miniszter védelmezné.

A vitát berekesztették.

Nyiry Sándor vezérkari őrnagy szólott a hadügyi miniszter képviselőjében. Felelt mindazokra a kérdésekre, melyeket a közös hadügyi miniszterhez intéztek.

A költségvetést átalánosságban elfogadták.

Tanügy.

Az évrő vizsgálatok az elemi iskolában.

— Kétezik. —

Arad, október 17.

I.

A városi iskolaszék f. é. július 7 én tartott ülésén vita nélkül, egyhangu helyesléssel

elfogadtatott Múlek Lajos dr azon indítványa, miszerint az évrő vizsgálatok, melyek szerinte czélszerűtleneknek bizonyultak, módosíttassanak.

Az indítvány tanulmányozás és véleményezés végett kiadott a közs. elemi iskolák igazgatóinak, s hogy miért nem a testületeknek, melyeknek autonómiai hatásköréhez tartozik miniszteri utánzás 47. §. c) fejezet 2. bek. b., c. pontjai alapján felsőbb rendeletek végrehajtása és szakkérdésekben véleményt nyilvánítani nem az igazgatóknak, kiknek autonómiájuk nincs, azt vitatni nem szándékunk; megelégszünk egyelőre azzal, hogy ezen aktuális kérdés mégis kompetens helyre került, s így vele a nyilvánosság előtt is tüzetesen és behatóan foglalkozhatunk annál is inkább, mivel nemcsak a tanügyi körökben, hanem országszerte ugyyszólván az egész vonalon, megindult az eszmecsere e tárgyban.

Igy az „Aradvidéki Tanítóegylet” már 1882., 1885., 1887. és 1888. évi közgyűlésein, a székes fővárosi, komárom- és fehérmegyei tanítótestületek pedig folyó évi közgyűléseiken foglalkoztak a kérdés megvitatásával, természetesen nem egyenlő felfogással és eredménnyel, mivel vannak, kik a zárvizsgálatok eltörlése, vannak a kik módosítása és fentartása mellett foglaltak állást.

Mielőtt e tárgyban kifejténők nézetünket, s álláspontunkat körvonaloznók, szükségesnek találjuk keresni, kutatni és felderíteni az indítványozó Múlek Lajos dr indokait, a melyeknek alapján indítatva érezte magát az említett javaslat megtételére, de hogy indokait felfedezhessük s felette véleményt mondhasunk, előzetesen teljes képet kell nyújtani a vizsgálatoknak a jelen rendszer mellett történő lefolyásáról.

Lássuk tehát, miként ejtettek meg eddig elemi iskoláinkban az évrő vizsgálatok?

A városi iskolaszék a községi iskolaszék számára 20,311 | 1876 sz. a. kiadott miniszteri rendelet 65. §-a alapján megállapítja, illetve kitűzi a vizsgálatok idejét, megállapítja a sorrendet és kinevezi az őt képviselő biztosokat.

Tájékoztatás czéljából közöljük a hivatkozott rendelet 65. §-át, mely szól a következőkben: „A községi népoktatási intézetekben minden iskolai évvégén osztályonként nyilvános vizsgálatok tartatnak. . . . E vizsgálaton az iskolaszék testületileg megjelenik s a tanulók feleleteit meghallgatja; mind a jó tanítót, mind a szülőket, mind a tanulókat kitartásra s haladásra buzdítja.”

Kitűzetvén tehát — ezen rendelet alapján — a vizsgálat ideje, megjelennek az iskolaszék képviselői, (ha ugyan megjelennek, mert nem egy eset igazolja a megjelenés elmaradását), s az igazgató jelenlétében megkezdődik a vizsgálat Per sangentem felemeljük, miszerint a növendékek ünnepi (nem egy pompás új ruhába öltözve, a terem fel díszítve, felvirágozva hétköznapiasságától teljesen kivetköztetetik.

Az elmondott ima, vagy ének után rendezesen az olvasás vétetik elő. Az érdeklődés néha igen sok szülőt vonz a fontos esemény megzemlélésére. Olvas mindgyik növendék, csakhogy nem többet pár sornál, mivel a vizsgálatra két óra van kitűzve s ezen idő alatt felelniök kell még a beszéd és értelemgyakorlatokból (s nem abszurdum-e ez? R.) a nyelvtanból, számtanból, földrajzból stb. Ebből kitűnik, hogy az olvasásra egy fél óránál több nem fordítható, mert különben nem jut idő a többi tantárgyakra.

Az olvasás elvégzése után a reáliák követhetnek hasonló rövidséggel, de már ezekből lehetetlen mindgyik növendéknek felelni s így rendszerint csak azok szólíttatnak fel, a kiknek szülei megjelennek. És mit tesznek ez utóbbiak addig, a míg a vizsgálat tart? Nézegetik a gyermekek írásbeli munkáitait és rajzaikat.

A reáliák elvégzése után még egy kis vers felmondás és ének következik s azzal a biztosok egyike bezárja a vizsgálatot.

Tévedne azonban az, a ki azt hinné az itt előadottakból hogy minden körülmény között ily simán, könnyedén és minden akadály

nélkül átesnek a tanulók és a tanító az évrő ünneplés vizsgálaton.

Vannak biz néha kisebb-nagyobb akadályok. Ilyenek p. o., ha az iskolaszék képviselői meg nem jelennek a vizsgálaton s erről se Pétert se Pált nem értesítik, a mi arról tanuskodik, hogy az illetők semmi fontosságot sem tulajdonítanak egy ilyen hivatalos aktusnak; nekik ez Hekuba. Van ilyenkor hajsza a felügyelőhöz s más lelkiismeretesebb hatósági közegekhez, míg néha 1—1 és fél órai kínos várakozás után sikerül fogni egy iskolaszéki tagot, kinek jelenlétében a vizsgálat megtartható. Hanem aztán az ily lóhalálában előkerített biztos ellenőrzése alatt csak épen a neve marad meg a vizsgálatnak, mert a részletesebb feleltetésre idő nincs. Ilyenkor esnek meg az ily párbeszédék is: fiuk büszke önértéssel: **n o a p á m l e t e t t e m a v i z s g á t.**

Apa: Jól van fiam, de hát miből feleltél? Fiu: (büszke sértődéssel.) **N e m k é r d e z t e k s e m m i b ő l s e!**

Az akadályok másféle neméhez tartozik az, midőn a hatósági közeg belevegyül és belemelegszik az examinálásba, fölcsapván pedagógusnak. Az érdeklődés ezen természetét iránt soha sem lehet tisztában se a tanuló, se a jelenlevő közönség; egyik sem tudja, minő tendenzia vezérli a lelkes tanügybarátot: a jó, vagy a rossz akarat-e. Mert hisz a felsőbb rendelet csak annyi jogot biztosít az iskolaszék képviselőinek, hogy a vizsgálaton megjelennek s a tanulók feleleteit meghallgatják.

Az bizonyos, hogy bármely szándék vezérelje is a hatósági közegeket kérdezetési hajlamaikat illetőleg, az ügyre abból semmi előny sem származhat. Hanem igenis a legtöbbször megötközést keltő annak eredménye, mert belőle fejlődnek a kollíziók s néha a nevelésig kicsinyes konzekvenciák, s nem egyszer jóizü mosolyt fakasztó bohóságok. — De a tulbuzgó közegek még ennél is tovább mennek, ők ragadják kezökbe a vizsgálat gyepelőjét, ők dirigálnak, rendelkeznek utasítgatnak, persze szerintük helyesen és jól, mert hát az egyetem elvégzése elegendő a népiskolai oktatás eredményeinek elbírálására! Semmi kétség erre nézve, hisz a közfelfogás szerint mindenki ért az oktatás-ügyhöz és a gyógyításhoz. Csakhogy a közfelfogásnak sem igaza, sem jogosultsága nincs egyszerűen azért, mert mindenki csak ahhoz érthet alaposan, amit tanult. Amde azért Apelles vargáiból még mindig maradtak egyes példányok, kik gáncsolni igen, de bakkancsot festeni, akarjuk mondani tanítani alig tudnának.

Az itt előadottakban lehet és kell keresni dr. Múlek Lajos indítványának indokát, mivel a fönnebiekben van jelezve és jellemezve a helyzet szignaturája.

Rébusz.

Időjárás.

Légnomás: reggel 7 órakor 760.8 mm., délután 2 órakor 762.5 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 10.1, délután 2 órakor C° + 12.4. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DN. 4, délután 2 órakor EN. 3. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

Egymásba folyt tereferék.

— A Domonkosból. —

Bajos ajkak csak zümmögtek s kedves zaj töltötte be a termet. Mennyi mindent összedaráltak csak egy óra alatt is az asszonykák Domonkosnál!

A riporterek egyszer csak figyelni kezdtek s a kusza beszédből dugvást sztenograficze lejegyezték az alábbi néhány sort zagyva összevisszaságban, amint a szavak elmondattak.

*

— El nem fojthatom nevetésemet, valahányszor arra a fiatal emberre gondolok. Az arca és szeme sokat kifejez és mégis olyan semmi. A férjemet nagyon kérte, hogy alkalmazza az irodában. A férjem nagyon szereti a fiatal embereket. Ő neki kitűnő szive van, de én ellenaztem. Tudja, a világ nagyon rossz és az a fiatal ember nagyon ügyetlen. Bár . . .

*

— Nevethetsz Olga! Te neked nincsen szived!

— Nincs? De van.

— Nincs, óh nincs.

— Kérdez d meg Lajostól.

*

— Azt mondtam a férjemnek: Uram! Nem tűrhetem, hogy velem ilyen hangon beszéljen. Ő rám nézett, aztán rám csapta az ajtót és én egyedül maradtam. Borzalmas éj volt. Viziók gyötörték. Oh de féltam, minduntalan fölirtóztam.

— Miért nem hívta a férjét?

— Hívtam, de nem jött.

— Miért nem hívta a szobaleányt?

— Az sem jött. Mintka csak eltűnt volna és én egész éjszaka egyedül sirtam, szokogtam.

— Mit gondol ön a sárga ruhámról?

— Még nem beszéltem vele, — felelé szórakozottan egy hasított szemű özvegy asszonyosság...

— Mikor hasavitt a férjem s először megcsókolt, azt hittem, elájulok.

— Nos?

— De nem volt rá időm, mert az első csókot számtalan csók követte.

— Nacscsád leányai gyorsan serdülnek.

— Ah!

— Es mivel töltik otthon az idejüket?

— Zongoráznak, olvasnak varnak. Oh, én minden percet lefoglalom a leányaimnak. Nem engedem, hogy lelkükben megvalósíthatatlan álmok keletkezzenek.

— Nagysád az álmoktól félti leányait. En nem. Az enyéim, néha délután is úgy hortyognak, hogy a másik szobában azt hiszem, zápor eső szakad. Es mikor felébrednek, azt mondják, nem álmotk semmit.

— A mult csütörtökön, oh, nem, mégis pénteken történt. Hiszen te is tudod Eliz. Még a kialtó vörös ruhát akartam fölvenni, de azt tanácsoltad, vegyem fel a tüdőszinűt. Hisz ott voltál. Férjem odabenn hegedült. Laura a másik szobában olvasott.

— Akkor volt, mikor az everlasztig cipő szoritotta a lábadat s vissza akartál menni?

— Visszamentünk, de meggyőződtem róla hogy férjem még mindig hegedül s Laura olvas az ablaknál. Nagyon érdekes regény lehetett s a férjem gyönyörűen hegedült. Késő este tértünk vissza. Laurát kisirt szemekkel találtuk. Azt mondta, a regény örök benyomást gyakorolt reá. A férjem lelkesülten nézett rám, az arca éggett. Verdi az az isteni Verdi, egészen kiforgatta. Oh, istenem, de boldog is voltam.

— Es hogy van tovább a regény folytatása?

— Oszkár gróf életének forduló pontjához ért.

— S mi történik vele?

— Hosszas küzdelem után meghalt. A második kötet XV. fejezetében Barkay Miklós párbajban megöli.

— Oh, istenem, azt a derék, nagyszerű embert. Lásza, az olyan férfi volna az ideálom.

— Csakhogy a mi életünkben Náczik, Samuk és Jakabok szerepelnek.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 26. —

Hömelkedés.
Később csapadék.

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhozhordva:	szetküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr. vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának küldendők, ugyisint ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság“.

H I R E K.

Október 26. Szerda. Róm. kath. naptár: Evariszt. — Protestáns naptár: Dümötör. — Görög-keleti naptár (október 14.): Paraszkova. — A nap kél 6 óra 38 perczkor, nyugszik 4 óra 50 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Október 30. A reformáció ünnepe.

Október 30. Az aradi honvédegyelet közgyűlése.

— Személyi hírek. Fábrián László és Szatmáry Gyula alispán tegnap körutra indultak a járási szolgabírói hivatalok ügymenetének megvizsgálása végett. A hivatalos körut néhány napig fog tartani.

— A hivatalos lapból. A király Opris Péter pécsi posta- és táviratigazgatónak, a posta- és táviratügy terén szerzett érdemei elismerésül, a harmad osztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— Városatyák választása. Mozgalmas napja lesz közelebb városunknak. A szavazati jog a városatyák küszöben álló választása alkalmából ismét gyakoroltatni fog. Mint értesülünk, a tanács oly értelmi javaslatot fog a legközelebb tartandó városi közgyűlés elé terjeszteni, hogy a választás megejtésének határ idejét mind az öt kerületre nézve november hó 26-ára tűzze ki. Érdekesnek tartjuk itt megemlíteni, hogy negyvenkilenc köztörvényhatósági bizottsági tag helye töltetik be (ideszámítom a lemondókat). A választandó 49 képviselőből választ: az első kerület 580 választója 11-et hat évre, 2-öt három évre; a második kerület 598 választója 11-et hat évre, 2-öt három évre; a harmadik kerület 566 választója 11-et hat évre, 2-öt 2 évre! a negyedik kerület 288 választója 5-öt hat évre és egyet három évre; az ötödik kerület 216 választója 4-et hat évre.

— Ujabb tárgyalások a fogyasztási adók tárgyában. A fogyasztási adók megváltása tárgyában tegnap délelőtt 9 órakor tartott meg az ujabb árlejtés. Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester, Párecz István tanácsnok és Zikó János italmérsi felügyelő képviselték a várost, míg a kincstár részéről megjelentek Gál Lajos pénzügyi titkár és Sigmond József. A kincstár az italmérsi és fogyasztási adók beszedésének jogát 264,215 frt 38 kr. kikiáltási áron akarta értékesíteni. Egyedüli ajánlattevő Arad szab. kir. város közönsége volt, amelynek képvisellete 202,560 frtot ajánlott meg a fogyasztási és italmérsi adók együttes beszedési jogáért. A város ezen ajánlatát, mely 2560 frttal magasabb a jogért eddig fizetett bérösszegeknél, az új italmérsi törvény azon intézkedése teszi indokolttá, mely a bérlőnek nagyobb beszedési jutalékot biztosít. A kir. kincstár jelen volt képvisellete a tárgyalás eredményét már legközelebb felterjeszti a pénzügyminiszterhez jóváhagyás végett. Ha a város ajánlata jóvá nem hagyatnék, az adónemek bérletére nézve vagy árverés lesz elrendelve, vagy a kincstár vonja azokat a pénzügyorség utján házilagos kezelés alá.

— Az állami birtokon levő telepesekkel megindított egyéni leszámolás keresztülvit. le sok nehézségbe ütközik. A pénzügyminiszter a szélesebb arányú intézkedések megtétele előtt alapos tájékozást óhajtott szerezni arról, vajjon mily okok működtek közre a tartozások nagymérvű felszaporodására s miként lehetne a telepesek szorult helyzetén segíteni. E célból a miniszter egyelőre az aradi és temesvári jószágigazgatóknak két-két községében névszerint Alberlin és Mezőkövácsházán, illetve Ürményháza és Kükékháza proba-leszámolást ejtett meg, amely kiderítette, hogy a telepesek viszonyai a két jószágigazgatóság kerületében egészen elütnek egymástól, hogy nevezetesen a temesvári jószágigazgatóság kerületében a telepesekkel még nincsenek megkötve az örökvaltsági szerződések, itt tehát a birtokossal mindjárt az egyéni leszámolás megejtése után e szerződést is meg lehet kötni. Ellenben az aradi jószágigazgatóság kerületében, hol a telepesekkel az örökvaltsági szerződések már mind meg vannak kötve, sőt kilencztized részről a telekesnyvezés is megtörtént, a telepesek nyo-

masztó helyzete követeli első sorban a leszámolás megejtését. A pénzügyminiszter el is határozta, hogy a leszámolást előbb az aradi igazgatósághoz tartozó 26 községben hajtattja végre s csak ennek megtörténte után vezeteti keresztül a temesvári igazgatóság alatt álló 25 községben.

— Uj kincstári alügyész. A pénzügyminiszter Kócsvay Pál dr az ügyvédet az aradi kincstári ügyészséghez alügyésszé nevezte ki.

— A difteritisz csökken. A difteritisz járvány Gáj kölvárosban ör vendetesen csökken, ugyannyira, hogy a gáji görkel. szerb iskolát, mely a járvány miatt már gégben be van zárva, néhány nap mulva újra megnyitják.

— Utjavítás. A tornyai ut kavicsolását tegnap kezdte meg a vállalkozó. A kavicsszállítmány átvételét Párecz István tanácsnok és Virágh Lajos főmérnök eszközölte.

— Gyilkosság a vidéken. Az aranyági határban egy ismeretlen egyén holttestét találták meg. Az aradi csendőrség a dolegról tegnap távirati értesítést kapott s azonnal meg is tette a szükséges lépéseket a gyilkosság felderítésére. Bővebb adatok, melyek jobban megvilágítják az ügyet, legközelebb várhatók.

— Elhalasztott gyűlés. A magyarországi tanítók orsz. bizottságának igazgató-tanácsa legutóbb tartott ülésében kimondta, hogy az idei novemberi közgyűlését nem tartja meg, mivel a vidéki tagok részvételére, tekintettel az uralkodó járványra, nem lehet kilátás.

— Borbélyműhelyben. A borbély erősen dolgozik a beretvájával egy uri ember orcsáján.

— Hallja maga borbély!

— Tessék.

— Miért nem lett maga komikus.

— Komikus?

— No igen: jól tud arczokat vágni.

— Verekedő oláh diákok. Az aradi görkel. román tanítóképezde egynémely tanulója sehogy sem fért el a bőrében. A népnevelés leendő bajnokai egyik neveltlenségre valló dolgot a másik után követték el nyilt utcán ugyannyira, hogy e hó elején egyszerre több oldalról érkezett ellenük feljelentés a kihágási bírósághoz. A feljelentés folytán megindult vizsgálat kiderítette, hogy az oláh diákok a fajsze- és választó-utczákban csoportosulnak, neki mennek a járókelőknek s ha valamelyik rendre utasítja őket botrányos viselkedésükért, azt alaposan elverik. Egy Wéber nevű állami tanítóképezdész, egy kereskedő és egy festő segéd meg is fektették a jeles kompánia virtuskodásait. Tegnap 3 oláh diákot, a kikre a turpisság kétségtelenül kisült, egy-egy napi elzárásra és 10—10 forint pénzbírságra ítelt el a kihágási bíró. Mint hírlik, a román tanítóképezde igazgatósága 7 vitéz oláh diáknak konsilium a beundival fogja elismerni az utonálás körül szerzett érdemeit.

— Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister. Deszö B. Antalt a nagyvárad tankerületi főigazgatóságához irnokká, szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság: Kozma Péter m. akói díjtalan adóhivatali gyakoronokot, ideiglenes minőségű VI. oszt. adótsztté nevezte ki.

— Petroleumforrás a Temes folyóban. Lugosról írják: Petroleumforrás csodájára járnak már egy hét óta az emberek. A Temes medrének hőzepén, a hid közvetlen közelében időközönként kisebb-nagyobb petroleumos folatok mutatkoznak a víz felületén, a miből talán petroleumos forrásra lehet következtetni. A hidról egész napon át nagyszámu nézője van a látványnak; a nép kíváncsisága persze furcsább magyarázatát adja az eddig még nem észlelt érdekes tüneménynek.

— Öngyilkosság. Burká Mihály somoskeszi lakost háza padlásának mestergerendájára felakasztva találták. A megejtett orvosrendőri hullaszemle alkalmával öngyilkosság esete konstátáltatott. Burkát gyógyíthatatlan betegsége üzte a halálba.

— Vig madártörténet. Egy aggszűznek, ki nem tűrte, hogy cselédjei szeretőt tartsonak volt egy „Polly” nevű papagálya mely csodálatos ügyességgel egész mondatokat birt elmondani. Az öreg hölgy egyszer nagyon kiszidta egyik cselédjét az ő tilalmának megszegése miatt. A leányt ez annyira felbőszítette, hogy cselédársai előtt hevesen kifakadva így kiáltott föl: „Szeretném, ha az öregnek utolsó órája ütne!” A papagály ezt hallva, a mint nemsokára az urnó szobájába került nem mulasztotta el minél gyakrabban hangoztatni. Az öreg kisasszony annyira megrémült, hogy „az ég intését” látta ebben. Rögtön tanácsot kért gyontatójától, a ki saját papagályát mely egész prédikációkat tudott elmondani és szoltárokat énekelni, engedte neki át, hogy egy időig az istentelen papagálylyal összezárva, ezt jobb erkölcsökre tanítsa. Egy kis szobába csukták össze a két madarat, hol néhány nap a hölgy és a lelk sz meglátogatták. Alig nyílt az ajtó, „Polly” így üdvözölte a belépő urnót: „Szeretném, ha már az utolsó órája ütne!” mire a pap madara egy falusi lelkész méltóságával megjegyzé: „Az ur hallgassa meg kérelmünket!”

— 98 hamis váltó. Ne méltóztassék a zsebeihez kapni... nem Aradon történt meg a 98 rendbeli hamisítás. A krassószőrenyemgyei Uj-Karánsebesen és Temes-Szlatinán. A hamisítók: két dicső. római utód, Baneszku Martin és Pável Misa, mindkettő temes-szlatinai lakos. A jó orru Baneszku ur már el is füstölgött a határból. Különböző kiterjedt banda volt ez, a mely jámbor oláh földművesek neveire rendszeresen üzte a váltóhamisítást, így az uj-karánsebesi Sztankovit-féle takarékpénztárból 21 hamis váltót vettek ki kisebb-nagyobb összegeket, az ugyanottani Müller-féle takaréktárt pedig 21 darabbal tisztelték meg. Itt történt meg ellentük a följelentés. A csendőrség csak az egyik hamisítót tartóztathatta le, Pável Misát, mert a másik már akkor túl volt árkon berken. Pávelnél házkutatást tartottak, a mely alkalommal 53 darab már szépen elkészített hamis váltót találtak meg a padlás gerendája alatt. Pável különben tagad s azt mondja hogy Baneszku rejtette a hamis váltókat oda. A Baneszku-familia meglehetősen belekerült a csávába. A hamisító atyjánál, Iliánál is talált 15 darab hamis váltót. Letartóztatta a csendőrség Banu Athanáz, Banesz Kulsmáit s a megszőkött Baneszku Martin szeretőjét, Trandafir Balszin fiatal leányt. A megszőkött váltóhamisító után nyomoznak.

— Garázda fűrészes. Szabályrendelet tiltja Aradon a gyalogjárdán való fűrészelést. Ezt a szabályrendeletet tudomásul vette ugyan Rác István fűrészelő, de egyszerűen nem respektálta. Tegnap is javában fűrészelt a gyalogjárón, midőn egy rendőr figyelmeztette, hogy nem szabad ott fűrészelni. Ez annyira dühbe hozta Rácot, hogy a rendőrt formálisan legazemberezte. Az ily módon megsértett szab. kir. hivatalos tekintély a kihágási bíró előtt nyeresd orvoslást.

— Közönetnyilvánítás. Boldogult Stein Dávid ur ravatalára letendő koszoru helyett Ohrenstein Simon ur az izraelita jótékony egyletnek 5 frtot és az izraelita nőegyletnek 5 frtot adományozni sziveskedett, mely nagylelkű adományokért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— Nincs többé Senki szigete. Hát már a poézis sem örök. Anna is muló a becse. A Jókai ragyogó fantáziája ragyogó tündérekertté varázsolt előttünk egy rablófészket, az alduna kettős ága által körülzajgott Osztorova szigetét. A bájos kis Noémi és az aranyzivű Timár Mihály otthonát elnevezte a koszorus költő „Senki szigete”-nek. Ilyen néven szólottak róla a rege és betyáréletről érkező csendőrségi tudósítások. Most már, sajna, nem lesz többé Senki szigete. A „Dél. Közlöny”-ben olvassuk, hogy Osztorova sziget nevét „Temes sziget”-re fogják változtatni. Hát már mért nem maradhat ez a földterület azon a néven, a melyre Jókai keresztelte?

— Pályázatok. A debreczeni magyar kir. gazdasági tanintézetnél szolgáló állásra december 1-ig. — A pozsonyi m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál postamesteri és III. osztályú postahivatali állásra november 2-ig. — A pécsi m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál postamesteri és III. oszt. postahivatali állásra 3 hét alatt. — A kassai m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál postamesteri és III. oszt. postahivatali állásra 3 hét alatt. — A temesvári m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál postamesteri állásra 3 hét alatt. — A n.-kátai adóhivatalnál VI. oszt. kir. adóosztási állásra 2 hét

alatt. — A miskolci m. kir. pénzügyigazgatóságnál fogalmazó-gyakornoki állásra 4 hét alatt. — A szegedi m. kir. börtönigazgatóságnál I-ső osztályú börtönőri állásra 4-hét alatt.

S P O R T.

A lővészek záró napja.

Az aradi polgári lővészegylet által folyó évi október hó 22-én és 23-án tartott verseny-zárlóverszeten a mely lővészekre kifizetett díjakat nyerték:

1. Domonkos Lajos a legjobb szegelövésessel. 2. Kosztká Emil szegelövésessel. 3. Heinz Emil szegelövésessel. 4. Magyarai Ferencz szegelövésessel. 5. Müller József szegelövésessel. 6. Klein Ignác szegelövésessel. 7. Schör Béla legjobb 4-es lövéssel. 8. Schaffer Béla 4-es lövéssel. 9. Magyarai Ferencz szegelövésessel. 10. Klein Ignác 4-es lövéssel. 11. Schör Béla 4-es lövéssel, a többi 9 négyes ezüst huszassal díjaztattak:

A kör díjakat nyerték: 1. Domonkos Lajos, 2-at Müller József, 3-at Klein Ignác 4-et, Magyarai Ferencz, 5-et Kosztká Emil, 6-at Schör Béla, 7-et Weisz Dávid, 8-at Regdon Sándor, 9-et Heinz Gábor, 10. Maresch Alajos, 11-et Dobiáschi J., 12-öt Schaffer Béla.

A legtöbb mősárdíjakat nyerték: 1. Domonkos Lajos, 2-at Klein Ignác, 3-at Kosztká Emil, 4-et Magyarai Ferencz, 5-et Müller József, 6-at Heinz Gábor. Találékot lőttek a következők:

	Szeg, 4	3	2	1
Domonkos Lajos	1	3	31	49
Kosztká Emil	1	—	27	35
Heinz Gábor	1	2	20	24
Magyarai Ferencz	2	—	22	46
Müller József	1	—	18	28
Klein Ignác	1	6	31	62
Schör Béla	—	2	5	8
Schaffer Béla	—	1	11	23
Dobiáschi J.	—	7	9	—

Egyletek, Társulatok.

— Az aradi ker. betegsegélyző pénztár a csanádi palotában lévő iroda helyiségében tegnap d. u. 4 órakor Green Nándor mint iparhatósági biztos és Waldner Gyula pénzt. igazg. elnök vezetése alatt felügyelő bizottsági alakuló ülését megtartván, azon Fejér kereskedő mint felügyelő b. elnök és Schöpf József a Gebhardt J. és fia czég üzletvezetője mint alelnök egyhangulag megválasztattak.

Színház.

A színház műsora:

Október 26. (Szerda) Mirabeau ifjusága francia színmű.
Október 27. (Csütörtök) Serge Panine, színmű.
Október 28. (Péntek) Kis molnárné, operette (előszőr.)
Október 29. (Szombat) Kis molnárné, operette (másodsor.)
Október 30. (Vasárnap) Délután a Mikádó operette, este Náni, népszínmű.

— Kozma és Gergely betegek. Ezt újságolja a színlap. Mindkét tenoristánk gyengélkedik, a mi tegnap darabváltozást okozott. A Kertészleány, majd a Szép Helena operettek voltak hirdelve, de elmaradtak szorultságból a Bolondok háza bohózat kacagattá meg második előadásban a publikumot. A darab tegnap jobban, elevenebben ment s így a benne felhalmozott bolondériák nagyobb hatást keltek, mint a premieren.

— Színházi hírek. Mirabeau ifjusága színmű kerül színre, amely a szabadsághősök legnevezetesebb alakját hozza a színpadra és a legérdekesebb jeleneteiben is egyszerű, benső igaz cselekvényeivel, megkapó szövegével jobban hat, mint tán bármely más e fajta színmű. A czimszerep Somló egyik legjobb alakításai közé sorolható. A legközelebbi újdonság Kis molnárné új operete lesz, amely pénteken adatik először. A II-ik 25 előadásos bérlet november 1-én kezdődik Boyssiboszorkány operettel. Bérelni lehet Gonda Lászlónál a pénztárban, előkészületen Pont-Biquet család, vigiáték.

— Az oroszok nálunk. A „Salvajanszky” nevet fölvetett Dmitrij Agrenoff legközelebb ismét bejárja dalostársaságával Közép-Európát. Meglátogatja az osztrák magyar monarchiát is.

VEGYESEK.

— Eltűnt pénzes-levelelőrdő. Budapest. Schreiner József pénzes-levelelőrdő tegnap reggel eltávozott a lakásáról s azóta sem a postán, sem egyebütt nem látták. A postai főnökség Schreiner eltűntét bejelentette a rendőrségnek, mert több körülmény arra enged következtetni, hogy öngyilkos lett. A levelelőrdők termében a szomszédja egy czédulát talált az asztalán, melyen németül ez volt írva „Isten veled, élj boldogul.” Lakásán a felesége nem lelta meg rendes helyén a forgó-pisztolyt. Az eltűnt levelelőrdő rendes ember volt s hozzá tartozói nem tudják megmagyarázni az eltűntét. Schreiner a kerepesi-úton hordta szét a leveleket és csomagokat. A postafőnökség a rendőrségnél csak az eltűntét jelentette be, pénzhiányról vagy sikkasztásról azonban nem tett panaszt.

— Anarchista leányok. A milánói törvényszék a napokban tizenhárom anarchista pörét tárgyalta; két leány is volt a vádlottak közt, kiket azért jelentettek fel, mert az utcán halált kiáltottak a királyra, pápára és a gyűlölt polgárságra. Két legényt 5-6 havi fogházra, a csinosan és elegánsan öltözött Roda Mária három havi fogházra ítéltek. Roda Mária a tárgyalás alatt nagyon arczátlanul viselkedett.

— A szultán kegyelme. Törökországban a halálra ítélt gyilkoson csak akkor hajtják végre az ítéletet, ha a meggyilkolt áldozat utódai ezt határozottan követelik. De az utódoknak ezen törvény nyújtotta jogról le kell mondaniok, ha az ártatlanul kiontott vérért a gyilkos bizonyos előre meghatározott összeget fizet. Smyrnában történt meg a multkor az, hogy két elítelt fizetése képtelen volt, s a meggyilkolt fia erre kívánta felakasztásukat. A török hatóságnak a dolog azonban nem igen tetszett, mert Törökországban már sok évek óta nem akasztottak fel senkit. A szultán tudomására hozták tehát az egész ügyet, ki rögtön magánpénztárából 6404 frankot utalványozott ki, — annyi volt a kívánt összeg — hogy a két gyilkos életét megmentse. A gyilkosokat nem is akasztották fel, hanem élethossziglani fegyházra ítélték el őket.

— Rövid hírek. Gyönyös-Oroszi községben fél év óta egyetlen egy haláleset sem volt. — Pozsonyból írják, hogy a virágvölgyben egy vagyonos szőlőtulajdonos özivakodás közben meglökte az anyját, aki erre hanyatt esett s úgy megütötte magát, hogy nemsokára meghalt. — Berlinben a Deutsche Bank Rietters nevű könyvivője 100.000 márka letétösszeget sikkasztott. A sikkasztót letartóztatták. — Budapest. Feigel Géza kömüves egy emeletes ház tetejéről munkája közben lebukott s súlyos zuzódást szenvedett. — Ugyancsak Pesten Bruszt Jakab négy éves Hugó fia tegnapelőtt este lakásukon az asztalról lerántotta a petróleumlámpát s az így támadt tűzben úgy összeégett, hogy most haldoklik.

Táviratok.

Szögyény kinevezése.

Budapest, október 20. (Saj. tud. táv.) Hivatalos helyről vett értesítés szerint Szögyény László már felmentetett tárczájától, melyet ideiglenesen Fejérváry Géza báró fog vezetni és kineveztetett berlini nagykövetté. Kineveztetését a hivatalos lap közelebbről hozza.

Nyiry őrnagy beszéde a delegációban.

Budapest, október 25. (Saját tud. táv.) Nyiry őrnagy a delegáció mai ülésében tartott beszédének kiemelkedő mozzanata annak kijelentése volt, hogy a katonai létszám emelését nálunk az oroszoknak határunkon való összpontosítása követeli. E kijelentés nagy szenzációt fog kelteni, főleg az oroszoknak.

A kolera.

Budapest, (okt. 25. Saját tud. távirata.) Ejjél óta ma délig a pesti barakkórház-

ban 9, a budaiban 2, összesen 11 beteget vettek föl s ez idő alatt a pestiben 2 halálozás történt. A betegek a következők: Suhány Flóra (soroksári-ut 14.), Gulyás István (Verseny-utca 20.), Misuri András napszámos (köztemetői-ut, szűkség-barak), Malán László gyári munkás (uj-kórház, felvételi iroda), Dénes Mihály (Örmvölgy-utca 7.) Róth Károly (Lónyai utca 28.) Wimmer Magdolna házmesternő (Rózsa-utca 95.), Nagy Lajos gyári munkás (iparvasuti fűtőház X. ker. részvénytársaság), Szabó Ödön napszámos (Promontórról jött), Luka Károly napszámos (Kis-Rókus-utca 15.)

Budapest, október 25. (Saját tud. táv.) Ma este 6 óráig kolerában megbetegedett 15, meghaltak hárman.

Bécs, okt. 25. (Saj. tud. táv.) Ma ismét konstatáltak kolerabetegedést.

Zágráb, október 25. (Saj. tud. táv.) Szlavóniában eddig négy koleraeset fordult elő.

Kórházi szemle.

Budapest, (okt. 25. Saját tud. távirata.) Báró Mundy, a bécsi mentőegyesület vezértitkára ma délelőtt meglátogatta a budai Szent-János kórházat, hol dr. Ludvig Endre kórházi igazgató fogadta és kalauzolta. Előbb a felvételi irodát nézte meg, majd a köztermeket tekintette meg s végül átment a budai kolera barakba, melynek tisztasága és czélszerű berendezése felől igen elismerőleg nyilatkozott. A barakból visszajött a mentőegyesület markó-utcai telepére, hol hosszabban időzött.

Josipovich lemondása.

Budapest, okt. 25. (Saj. tud. táv.) Josipovich horvát miniszter lemondása valótlanság, legalább arra lehet következtetni, mert Szapáry miniszterelnöknek eddig még nincs tudomása Josipovich lemondásáról, a mi pedig végre is korábban jön a miniszterelnök tudomására, mint másokéra.

Közgazdaság.

Uj-aradi gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, október 25.

(S. ss) A mai uj-aradi hetivásár szokatlannul élénk volt, úgy, hogy még délután fél 3 órakor is erősen folytak az átvételek. A hirtelen fellendülést az okozta, hogy a földművelők a mezei munka nagyobb részét elvégezték s így nagyobb volt a behozatal. A remélt áremelkedés a bekövetkezett. Kivált uj-tengeriben volt élénk a forgalom; a czikkokban az egész behozatal elkelt. Eladatott élénk vételkedv mellett:

- 45,000 mmázsa I. rendű buza 6 frt. 50 krtól 6 frt. 80 kr-ig.
- 2000 mmázsa II. rendű buza 6 frt. 80 krtól 7 frt 30 kr-ig,
- 400 mmázsa rozs 5 frt. 70 krtól 5 frt. 80 kr-ig.
- 100 mmázsa árpa 5 frt. 10 krtól 5 frt. 30 kr-ig
- 200 mmázsa zab 5 frt. 20 kron.
- 200 mmázsa ó-tengeri 4 frt 20 krtól 4 frt. 30 kr-ig.
- 2000 mmázsa uj-tengeri 3 frt. 50 krtól 3 frt 65 kr-ig

— A valuta reform és Wekerle. Már jeleztük, hogy Pallavicini örgróf Kornfeld igazgató részt vettek Bécsben a Rothschild-csoportnak tanácskozásában. Magyarországon, írják a N. Fr. Pr-nek a belügyi helyzet mindenesetre feszült és előreláthatólag rövid idő múlva személyi változásokra fog vezetni, ámbar mostan a dolgok még nem fejlődtek ennyire, A fontos pénzügyi tárgyalások előestéjén a viszonyok bizonyára sajná-

latosak, de a pénzpiacoknak számolniuk kell azzal a ténnyel is, hogy Wekerle pénzügyminiszter állása egyetlen oldalról sem támadatik meg. Ellenkezőleg ezen államférfiről úgy a parlamentben, mint azonkívül valamennyi mérvadó tényező azt tartja, hogy állásában minden viharral dacolni lesz képes. Bármit hozzon is a közelebbi jövő Magyarországon a magyar pénzügyminisztérium élén nem lesz személyváltozás. A magyar hitelbank igazgatói Pallavicini örgróf és Kornfeld különböző értekezleten vettek részt, a melyek azért tartattak Bécsben, mert az illető igazgatók, így pl. a petroleumfinomítónak és a czékorgyárnak stb, a kolera miatt nem hivattak Budapestre. A Rothschild-csoport tagjainak tanácskozásai a magyar és osztrák államüzletek tárgyában valószínűleg ma folytatottak. Steinbach pénzügyminiszter előreláthatólag közeli időben szerződést fog kötni nagyobb összegű 4 százalékos arany rente eladása tárgyában, hogy arany készletének egy részét ezen uton szerezzék be.

— Az angol bank aranyára. Az angol bank néhány nap előtt az aranyvásárlási árt nem jelentéktelenül emelte. E rendszabálynak az a czélja, hogy a bank tartalékja megerősítésék és hogy a további aranyelvonás veszélyével szemben jobban vértézve legyen. Az aranyrudak ára változatlanul 3 font 17 shilling és 9 penze maradt standard-unciaenként, ellenben aranyérmekért az ár 3 font 18 shilling és háromnegyed penze-ra emelkedett. A tarifa következtében az aranyérmek vételára majdnem azon tételekig emelkedett, melyeket az osztrák-magyar bank fizet idegen aranyérmekért.

Szeszület.

— Október 25. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 50.50, kicsinyben 51.— hordó nélkül, per 100 liter 1/2% beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —
Budapest, okt. 25. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 klgamm frt
B u z a	bánsági	szilárd	7.40 — 7.95
	tiszavidéki	"	7.50 — 8.20
	pestvidéki	"	7.45 — 8.15
	fehérmezei	"	7.45 — 8.15
	bácskai	"	7.50 — 8.05
R o z s	—	csend.	6.50 — 6.70
	takarmány	lanyha	5.15 — 5.40
Á r p a	égetni való	"	5.60 — 6.10
	sörfőzdei	"	6.40 — 7.50
Z a b	—	szilárd	5.65 — 5.90
T e n g e r i	bánsági	szilárd	4.80 — 4.85
	másnemű	"	4.75 — 4.80
K á p o s z t a - r e p c z e	—	szilárd	11. — 11.50
K ö l e s	—	szilárd	4.60 — 4.80
	tavaszi	csend.	7.50 — 7.52
B u z a	junius 1892	"	7.32 — 7.84
	őszi	"	—
T e n g e r i	máj.-jun. 1892	csend.	4.82 — 4.84
	szept.-okt. 1891	"	5.05 — 5.06
Z a b	Bpest sz. tavasz	csend.	5.45 — 5.47
	" " őszi	"	5.68 — 5.70
K á p o s z t a - r e p c z e	aug.-szept. 1891	csend.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. október 25.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	111.90
Magyar papírjárdék 5%	100.45
Magyar vasuti kölcsön	120.50
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	118.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezsmaavltsági kötvény	—
Magyar nyeregyorsjegy-kölcsön	146.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	139.—
Osztrák járdék papírban	96.40
Osztrák járdék ezüstben	96.25
Osztrák járdék aranzban	114.50
18.00-ki államsorsjegyek	140.—
Osztrák-magyar bankrészevény	980.—

Szerkesztői üzenet.

— Kalivoda F. (Budapest) Mi nem szolgálhatunk a kívánt adatokkal. forduljon más helyi laphoz.

— H. R. (Pécska) De igen, megerkeztek s míg a készlet tart, Wallfisch pénzváltó üzlete is készséggel becsereleli őket. Hogy az új 20 koronás miként néz ki, arról tegnapi számunkban talál részletes adatokat.

— Babus. (Arad) Megvalljuk, örömmel olvastuk át s gyönyörködtünk a benne megnyilatkozó sziporkázó szellemben. Hanem a théma a théma . . . Snyjalattal félretesszük.

— Egy előfizető, (Pankota) Mindenap, reggeli 8 órától déli 2-ig

— K. L. (Pozsony) Ajánlatával elkésett. Mát be van töltve.

Aradvárosi

Évadbérlet
26. szám.

színház.

Havibérlet
szünet.

Szerdán, 1892. évi október hó 26-án:

Mirabeau ifjusága.

Szinmű 4 felvonásban. Irta: Deslandes Raymonde és Langle Aylie. Fordította: Paulay Ede.

SZEMÉLYEK:

Mirabeau marquis	Csatár.
Mirabeau Gábor gróf, fia	Somló.
Gennonné, ügyvéd.	Bónis.
Monnier, parlamenti elnök	Szepesi.
Saint-Aubin gróf, a couxi erősség parancsnoka	Pethes.
Brugnières	Vedress.
Sofie, Mounier neje	Haraszi H.
Buñéras Cantilla grófnő, essoni eszimzetes apátnő, udvarhölgy	Arányi B.
Paillóné	Follinuszné.
Toinon, porleány	Márkus I.

Kezdeté 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— Október 25. —

Fehér Kereszt szálloda: Kótz Lénárd mérnök, Budapest. Iritz József magánzó, Makó. Vas Félix magánzó, Nagyvárad. Tauszig Sándor magánzó, Kápolnás. Purin J. magánzó, Versecz. Lilin Ádám kereskedő, Fehértemplom.

Vass szálloda: Frián Lajos könyvelő, Arad. Kardos János mérnök, Makó. Gróf Bréda ca. és kir. kapitány, Debreczen.

Nádor szálloda: Szombathelyi Gyula birtokos, Kovácsháza. Dr. Lövinger és naje, Gyorok. Örményi Lajos, N.-Szt.-Miklós. Grünbaum Sándor kereskedő, Nagylak.

Három Király szálloda: Roth Ignác kereskedő, Valemáre. Juhász István birtokos, Dombiratos. Toterer János jegyző, Kaprucza. Dán György jegyző, Tótvárad.

Arany Kulcs szálloda: Pap Illés kereskedő, Pécska. Institoris Antal könyvelő, Déva. Roth László magánzó, Keröls. Hartmann N. bérlő, Baraczká. Markis Andor lakész, D.-Káránd. Kelnor Gusztáv gépész, Apáti. Neu Adolf magánzó, Apáti. Galfy Antal gyógyszerész, Berzova.

Magyar Korona szálloda: Csiky Gyula jegyző, Keszincz. Dr. Gadjanski Milos ügyvédjelölt, Temesvár.

Vasuti szálloda: Illner Antal mérnök, Pancsova. Matu György építész, Lippa.

Felelős szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

Nyílttér.*

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt ház és földbirtokra

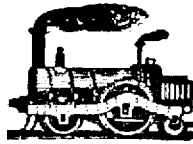
bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9 1/2 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6 1/2% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosított.

798 3—10

Az igazgatóság.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vasuti vonatok menetrendje.

Ervényes 1892. évi október hó 1-től.

Aradról—Budapestre :

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személy-szállító-tehervonat
Arad indul	11.18 délelőtt	8.20 d. e.	9.05 este	5.30 reggel	5.45 délután
Kurtics "	11.45 "	8.38 "	9.36 "	5.57 "	6.40 "
Csaba "	1.15 délután	9.25 "	11.05 éjjel	6.57 "	8.19 este 6.
Szolnok "	4.15 "	11.46 "	2.21 "	—	—
Budapest érkezik	7.25 "	1.50 d. u.	5.50 reg.	—	—
Bécs d. v. t. "	6.20 reggel	7.20 este	3.00 d. u.	—	—

Budapestről Aradra.

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személy-szállító-tehervonat
Bécs d. v. t. indul	10.00 este	8.05 d. e.	2.15 d. u.	—	—
Budapest "	8.10 reg.	1.55 d. u.	9.30 este	—	—
Szolnok "	11.14 d. e.	4.02 "	1.05 éjjel	—	—
Csaba "	2.18 d. u.	5.57 "	3.58 reg.	4.30 regg.	7.10 este
Kurtics "	3.18 "	6.39 este	4.58 "	6.01 "	8.17 "
Arad érkezik	3.45 "	6.57 "	5.24 "	6.35 "	8.45 "

Aradról Gyulafehérvárra és vissza.

Állomás	Szem.-vonat	Szem.-vonat	Vegy.-vonat	Szem.-vonat	Állomás	Szem.-vonat	Szem.-vonat	Szem.-vonat	Szem.-vonat
Arad ind.	4.30 du	5.45 r.	—	2.34 du	Bukarest ind.	8.50 r.	4.40 du	—	—
Gyórok "	5.05 "	6.15 "	—	3.14 "	Predeal "	5.15 du	9.12 e.	—	—
Paulis "	5.34 "	6.50 "	—	3.58 "	Brassó "	7.33 e.	4.30 r.	—	—
Radna "	5.52 "	6.48 "	—	3.30 "	Kolozs "	11.10 é.	8.20 "	—	—
Soborsin "	6.08 e.	8.07 d.	—	—	Töris "	3.04 "	1.30 du	—	—
M-Illye "	6.48 "	9.15 "	—	—	Gyfehérv "	3.40 "	2.19 "	—	—
Déva "	8.52 "	9.54 "	—	—	Piski "	5.40 "	4.14 "	—	—
Piski "	10.00 éj.	10.19 "	—	—	Déva "	5.58 "	4.30 "	—	—
Gyfehv. ér.	11.22 "	11.59 "	—	—	M-Illye "	6.48 "	5.14 "	—	—
Töris "	11.58 "	12.35 du	—	—	Soborsin "	8.05 "	6.34 e.	—	—
Kolozs "	4.48 "	5.14 "	—	—	Radna "	9.44 de	7.08 "	—	5.38 r.
Brassó "	8.00 r.	10.08 é.	—	—	Paulis "	9.58 "	7.57 "	—	5.50 "
Predeal "	1.11 "	6.29 r.	—	—	Gyórok "	10.11 "	8.08 "	—	6.30 "
Bukarest "	9.15 "	12.10 du	—	—	Arad érkezik	10.16 "	8.40 éj.	—	7.20 "

Borosjenőről—Csermőre és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Arad indul	6.20 reg	4.40 d. u.	Csermő indul	4.40 reg.	2.40 d. u.
Borosjenő "	8.20 d. e.	7.25 este	Borosjenő érkezik	5.30 "	3.40 "
Csermő érkezik	10.10 "	8.20 "	Arad "	8. — "	6.45 este

Aradról—Gurahonczra és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Szem. v.	Vegy. v.
Bpest máv. ind.	8.10 d. e.	9.30 este	Gurahoncz indul	4.00 reg.	2.00 d. u.
Arad "	4.40 d. u.	6.20 reg.	Almás-Alcsil "	4.18 "	2.19 "
Otvénes "	5.00 "	6.41 "	Kotsuba "	4.27 "	2.29 "
Uj-Szt-Anna "	5.11 "	6.49 "	Borosbes-B. "	4.48 "	2.52 "
Kerek "	5.46 "	7.25 "	Kornyeat-Berz "	4.59 "	3.06 "
Világos "	5.55 "	7.33 "	Repszeg "	5.08 "	3.15 "
M.-Magyarád "	6.10 "	7.49 "	Bokszag-Beél "	5.20 "	3.28 "
Pankota "	6.18 "	7.53 "	Tamánd "	5.28 "	3.37 "
T.-Kurtakér "	6.30 "	8.15 "	Borosjenő "	5.45 "	3.57 "
Apatelek "	6.53 este	8.39 d. e.	Apatelek "	5.58 "	4.10 "
Borosjenő "	7.06 "	8.54 "	T.-Kurtakér "	6.11 "	4.30 "
Tamánd "	7.18 "	9.07 "	Pankota "	6.37 "	5.01 "
Kotsuba "	7.33 "	9.23 "	M.-Magyarád "	6.44 "	5.08 "
Bokszag-Beél "	7.43 "	9.33 "	Világos "	6.52 "	5.17 "
Repszeg "	7.55 "	9.45 "	Kerek "	7.06 "	5.35 "
Kornyeat-Berz "	8.04 "	9.54 "	Uj-Szt-Anna "	7.20 "	5.55 "
Borosb.-B. "	8.17 "	10.12 "	Zimánd "	7.29 "	6.18 "
Kotsuba "	8.35 "	10.30 "	Otvénes "	7.45 "	6.28 "
Almás-Alcsil "	8.46 "	10.43 "	Arad érkezik	8.00 "	6.45 este
Gurahoncz érkezik	9.08 "	11.00 "	Budapest "	1.20 d. u.	5.50 reg

Aradról Nagyváradra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Állomások	Személy-vonat
Arad indul	5.30 reg	Nagyvárad indul	10.08 d. e.
Kurtics "	5.57 "	Ósi "	10.19 "
Békés-Csaba "	7.22 "	Less "	10.38 "
Gyula "	7.44 "	Cséffa "	10.54 "
Sarkad "	8.04 "	Szalonta "	11.19 "
Szalonta "	8.40 "	Sarkad "	11.58 "
Cséffa "	8.59 "	Gyula "	12.18 d. u.
Less "	9.17 "	Békés-Csaba "	2.18 "
Ósi "	9.35 "	Kurtics "	3.18 "
Nagyvárad érkezik	9.46 "	Arad érkezik	3.45 "

Aradról—Szegedre és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Teherv. v. sz. sz.	Állomások	Teherv. sz. sz.	Vegy. v.	Személy-vonat
Arad ind.	5.01 reg.	4.00 d. u.	6.10 reg.	Bécs d. v. t. ind.	9.00 este.	9.15 d. e.	11.00 é.
Szt.-Tamás "	5.24 "	4.26 "	6.37 "	Budapest ávt.	2.35 "	6.30 este	8.25 re
Pécska "	5.41 "	4.45 "	7.03 "	Szabadka "	2.35 "	—	9.51 d.
Battonya "	6.10 "	5.15 "	7.38 "	Szeged "	6.10 "	3.07 reg.	2.42 d.
Tompa "	6.20 "	5.26 "	7.53 "	Szöreg "	6.25 "	3.26 "	3.00 "
Pereg "	6.29 "	5.36 "	8.05 "	Deszk "	6.39 "	3.40 "	3.12 "
M.-hegyes "	6.48 "	6.00 "	8.43 r.	K.-Zombor "	7.12 "	4.10 "	3.40 "
Cs.-Palota "	7.15 "	6.21 "	9.08 "	Makó "	7.28 "	4.53 "	4.00 "
Nagylak "	7.32 "	6.42 este	9.30 "	Apátfalva "	8.16 "	5.16 "	4.25 "
Apátfalva "	7.54 "	7.04 "	9.57 "	Nagylak "	8.44 "	5.40 "	4.51 "
Makó "	8.21 "	7.40 "	10.43 "	Cs.-Palota "	9.03 "	5.58 "	5.10 "
K.-Zombor "	8.38 "	8.02 "	11.00 "	M.-hegyes "	9.26 "	6.44 "	5.51 "
Deszk "	9.02 "	8.30 "	11.27 "	Pereg "	—	6.59 "	6.08 "
Szöreg "	9.17 "	8.47 "	11.46 "	Tompa "	—	7.10 "	6.18 "
Szeged érkezik	9.30 "	9.00 "	12.00 "	Battonya "	—	7.32 "	6.32 "
Szabadka "	1.20 "	—	6.00 "	Pécska "	—	8.00 "	7.00 "
Budapest ávt.	1.20 "	8.15 reg.	8.50 "	Szt.-Tamás "	—	8.16 "	7.17 "
Bécs ny.p.u.	7.05 reg.	2.45/6.15 d.u.	6.35 "	Arad érkezik	—	8.40 "	7.40 "

Mezőhegyesről—Kétegyháza és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Mezőhegyes indul	8.40 reg.	6.35 este	Budapest indul	9.30 este.	8.10 reg.
Kamarásmajor "	8.52 "	6.47 "	Kétegyháza "	4.41 reg.	3.00 d. u.
Nesze "	9.00 "	6.57 "	Bánkut "	5.02 "	3.21 "
Kovácsháza "	9.17 "	7.15 "	M.-Bodzás "	5.18 "	3.40 "
Bánhegyes "	9.40 "	7.38 "	Bánhegyes "	5.37 "	4.02 "
M.-Bodzás "	10.02 "	8.00 "	Kovácsháza "	5.58 "	4.25 "
Bánkut "	10.17 "	8.16 "	Nesze "	6.10 "	4.39 "
Kétegyháza érkezik	10.37 "	8.35 "	Kamarásmajor "	6.18 "	4.48 "
Budapest m. á. v.	7.25 d. u.	5.50 reg.	Mezőhegyes érkezik	6.30 "	5.00 "

Uj-Szt.-Annáról—Kétegyháza és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Uj-Szt-Anna indul	8. — d. e.	6.10 este.	Budapest máv. indul	9.30 este	8.10 reg.
Simánd "	8.31 "	6.39 "	Kétegyháza "	4.40 reg.	3.05 d. u.
Kisjenő-Erdőhegy "	9.06 "	7.12 "	Elek "	4.56 "	3.24 "
Székudvar "	9.22 "	7.28 "	Ottlaka "	5.07 "	3.36 "
Sikló "	9.37 "	7.39 "	Sikló "	5.20 "	3.49 "
Ottlaka "	9.51 "	7.51 "	Székudvar "	5.35 "	4.04 "
Elek "	10.07 "	8.07 "	Kisjenő-Erdőhegy "	6.02 "	4.23 "
Kétegyháza érkezik	10.20 "	8.22 "	Simánd "	6.28 "	4.52 "
Budapest m. á. v.	7.25 este	5.50 reg.	Uj-Szt-Anna érkezik	6.55 "	5.20 "

Aradról Temesvárra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Vegy.-vonat	Vegy.-vonat	Állomások	Személy-vonat	Vegy.-vonat	Vegy.-vonat
Arad indul	5.58 e.	6.15 reg.	11.30 d.e.	Temesvár in.	8.00 r.	1.11 d. u.	8.15 ste
Uj-Arad "	6.09 "	6.43 "	11.54 "	Orczifalva "	8.45 "	2.16 "	9.21 "
Németság "	6.27 "	7.05 "	12.19 d.u.	Vinga "	9.02 "	2.46 "	9.46 "
Vinga "	6.46 "	7.32 "	12.47 "	Németság "	9.17 "	3.0 "	10.07 "
Orczifalva "	6.58 "	7.48 "	1.04 "	Uj-Arad "	9.34 "	3.3 "	10.39 "
Temesvár ér.	7.39 "	8.42 "	2.04 "	Arad érkezik	9.44 "	3.5 "	10.55 "

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi 78738 sz. a. kelt körrendelete alapján a kolera járvány továbbterjedésének elterjedésének megakadályozása céljából ismételt figyelmettem mindazon szállást adókat úgy a nyilvános vendéglátásokat iparos és magán szállótulajdonosokat nemkülömben mindazon magánosokat kik járványos helyről érkezett idegeneknek, vagy háza téröknek megjelölés adnak, azok neveit a lakás pontos megjelölése mellett a hatóságnak azonnal bejelentésük [mivel a fertőzött helyről érkezettek a város területén megszálltak, a hatósági orvos által egészségi állapotukról meggyőződést szerzendő, felkeresett és 5 napig tartó orvosi felügyelet alá fognak vételezni.

Megjegyeztetik azonban, hogy az ily egyének az egész idő alatt a míg egészség zavartalan, szabadon járhatnak, lakhelyüket a hatóságnak tett bejelentés után tetszés szerint változtathatják, sőt első telepedési helyüket el is hagyhatják de csak ha új tartózkodási helyüket, annak értesíthetése végett előzőleg tudatja a hol is az orvosi felügyelet folytatott. A távozó az észlelési időtartamáról (5 nap) szóló egészségi bizonyítványát látatja el a köteles új megtelepedési helyén azonnal jelentkezni és a valóságnak megfelelőleg bevallani, hogy a kolera lepte helyről mikor indult el, mely alkalommal a már kiállított orvosi felügyelet idejéről nyert egészségi bizonyítványt is bemutatni tartozik.

Midőn erről tudomás és megfelelő alkalmazkodásul a város lakosságát a jelen hirdetmény utján értesítem, egyidejűleg figyelmeztetem, hogy mindazok, akik kolera járvány továbbterjedésének elterjedésének megakadályozása végett kiadott jelen s ezzel kapcsolatosan már kiadott rendeleteket megszegik, az 1878 évi V. l. cz. 36 §-a értelmében fognak büntetettetni.

Kelt Aradon 1892 évi október hó 20-án, a város kapitányi hivatala, mint I. ső fokú egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

12696 sz.

821. 1-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak 54788 számú rendelete alapján értesítem Arad város érdekelte közönségét, hogy a házilás gyakorlása Mödling város területén mind az évnek május 1-től október hó 15-ig terjedő szakára az osztrák császár kir. kereskedelemügyi miniszterium által tiltatott.

Ezen tilalom azonban nem vonatkozik azon kedvezményes vidéke lakóira, a mely vidékek a házilási szabályzat 17 §-ában s az annak alapján kiadott későbbi kormányrendeletekben külön kiemelve vannak.

Kelt Aradon, 1892. évi október hó 17-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

„Nincs többé fejfájás!”

D. GÖTZ

Migraine-pora

huszonöt év óta egyoldalu, ideges, rheuma-szerű, sőt gyomorból származó fejfájás ellen a legjobb sikerrel használtatott mit több ezerre menő köszönetnyilvánítás bizonyít. Utolsó időben a

MADRIDI UDVAR

és Baross Gáborné 3 excellentiája feltűnő eredménnyel használta. — 1 doboz ára használati utasítással 2 frt. 1 kis próba-doboz 1 frt. — Eredetiben kapható Fáykos József, nagy Kristóf-hoz címzett gyógyszerárban, továbbá Török Józsefnél, király-utca 12. Budapest. 827 1=10

Raktár Aradon: Schaffer Adolf és Rozsnyay Mátyas gyógyszerész uraknál.
Postai megrendelések pontosan eszközöltenek

23300 | 92 I.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1893 esetleg 1894 és 1896 években saját vonalai részére szükséges csepű, faggyu, jutefonal, szurokfáklya, kőolaj, tisztító olaj, vulkánolaj, lepárolt ásvány kenőolaj, tisztított kender és rézgálicz szállítását biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi november hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be, a bánatpénz pedig f. évi november hó 19-én déli 12 óráig küldendő be.

A szállítandó mennyiségek, valamint a pályázatra vonatkozó részletes feltételek valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthetők, utóbbiak az alulírt üzletvezetőség által díjtalanul szolgáltatnak ki, esetleg kívánatra posta útján megküldetnek.

Az általános és különleges szállítási feltételek valamennyi üzletvezetőségnél szintén megtekinthetők, sőt a megállapított árak („általános feltételek“ ára 25 kr. a „különlegeseké“ 15 kr.) lefizetése mellett meg is szerzethetők a m. kir. államvasutak igazgatóságának nyomtatványtáránál (Budapest, Andrássy ut 73/75.)

Szeged 1892. október hó.

Szegedi üzletvezetőség.

2130 | 1892 sz.

829. 1-3.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél a Gája külvárosban rendezett 250 frt évi fizetésű és nyugdíj jogosultsággal kapcsolatos szülésznői állás betöltendő lévén, arra ezennel pályázat nyitattik.

A pályázati kérvények a f. é. november hó 7-ig nyújtandók be.

Arad 1892. október 25.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgármester,

Magyar. kir. államvasutak.

186644 | 92 sz.

Hirdetmény.

A keletnémet osztrák magyar vasuti kötelek díjszabás II rész I füzetének VIII pótlékában foglalt és trágya neműek szállítására nézve érvényes 25 sz. kivételei díjszabásnak Temesvár Józsefvárosi díjtételei Temesvár gyárváros állomásról elszállításra kerülő budapesti díjtételei pedig a Köbánya alsó és felső pályaudvaron feladandó ily küldeményekre is érvényesítettnek.

Budapest 1892 október havában.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

Ezennel köztudomásra adjuk, hogy a **Jakabffy Miklós és Géza-féle volt kupai birtokon** sajátunkat képező összes épületeket, u. m.:

2 kastélyt
és több — szilárd anyagból épült —

gazdasági melléképületeket,

továbbá nagyobb mennyiségű **tüzfát,** valamint néhány száz öl a **Biro Kálmán-féle kupai birtokon** elhelyezett zab-, árpa- és buza-szalmát **folyó évi november hó 1-én délelőtti 9 órakor** a helyszínen tartandó árverés útján szabad kézből eladjuk.

A vételár kölcsönös megállapodáshoz képest esetleg részletekben is fizethető.

Megyes-Bodzás, 1892. okt. 21.

812 3-3

KOHN és LEIPNIKER.

Nyomtatott az „Aradi nyomdátársaság” könyvnyomdájában.

Hirdetmény.

Német-osztr.-magy. tengeri kikötői kötelék.
A Vasuti és Közlekedési Közlöny f. évi 112. számában 121628 | 892. sz. alatti közölt hirdetmény szövegének utolsó sorába értelemzavaró sajtóhiba csuszott be. A szóbanforgó hirdetmény következőleg értendő: „A fenti köteléki díjszabás II. része 3. füzetéhez kiadott IV. pótlékban foglalt 14. sz. kivételes díjszabásban (szőlő, friss gyümölcs valamint dinnye) f. évi október hó 15-től való érvényességgel a török-becse-aracs-bremai 100 kgrként 16.65 marknyi díjtétel 16.95 markra helyesbítettik.”

Budapest, 1892. október hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága,
a többi részes vasutak nevében is.

M. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége.

15883 | I. szám.

781. 3-3.

Pályázati hirdetmény.

(talpfák szállítása iránt.)

A miskolczi üzletvezetőség vonalaira 1893. évre 8500 db. ütközési és 97050 db. közbenő I. rangú, 4200 db. ütközési és 47100 db. közbenő II. rangú talpfára van szükség, melyek szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdetetik.

Ajánlható tölgy vagy telített és telítetlen bükk talpfa. Ha telített bükk talpfa ajánlatik a telítési mód az ajánlatban pontosan körülírandó.

A talpfák 1893 évi február 1-étől szeptember végéig egyenlő havi részletekben szállítandók.

A szállítási feltételekhez képest határozományú az összeg (25 és 15 kr) előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtárol, a részletes pályázati feltételek pedig üzletvezetőségünkől díjmentesen megszerezhetők.

Az ajánlattevőkről feltételezik, hogy a pályázati és szállítási feltételeket jól ismerik s abban foglaltakat elfogadják és tett ajánlatukkal az azokra vonatkozó határozathozatalig szóban állanak.

A szállításra kiírt mennyiségre vonatkozó ajánlatok lepecsételve a miskolczi üzletvezetőség I. osztályához folyó évi november hó 15-én déli 12 óráig nyújtandók be ezen külczimmel: „Ajánlat talpfák szállítására 15883 számhoz”, a bánatpénz pedig f. é. november hó 14-jéig teendő le az üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál.

Miskolczon, 1892. október hó 12-én.

Az üzletvezetőség.

794—892. gazd. sz. 1-3

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város által 1893-ik évben szükségelt vasanyagok és kefekötőmunkák szállítása, valamint a kovácsmunkák elkészítésének elvállalása iránt, — továbbá a városi szegények házában elhelyezett, valamint a rendőrség által letartóztatott egyének részére 1893-ban szükséges meleg étel szállítása iránt f. évi októberhó 31-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár a vasanyagok és kefekötőmunkákra nézve árjegyzék szerint, a szegények házában és a rendőrség részére szükséges meleg ételre nézve adagonként 14 kr.

Bánompénzül letesendő a kovácsmunkákra 60 frt, a többire nézve pedig az árjegyzékben foglalt árak, a meleg étel szállítására 200 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és árjegyzékek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi október hó 17-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső
aljegyző.